

Generalitat
de Catalunya

Procés participatiu per a la creació del Conservatori del Litoral de Catalunya

Informe de resultats de la sessió

12 juliol 2022

Girona

Barcelona, setembre 2022

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori de la Generalitat de Catalunya

Unitat que acompanya

Direcció General de Participació Ciutadana i Processos Electorals

Empresa dinamitzadora

RAONS SCCL

Contingut

1. Dades generals	3
1.1. Marc general del procés	3
1.2. Objectius de la sessió	4
1.3. Dades de l'activitat	4
2. Participació	5
2.1 Dades de participació	5
2.2 Llistat d'entitats participants	5
3. Resultats de la sessió	6
3.1 Eix 1: Objectius i funcions del Conservatori	6
3.1.1 Sobre les funcions reconegudes en la llei	6
3.1.2 Altres funcions a més de la compra de sòl	6
3.2 Eix 2: Prioritats i criteris d'actuació	7
3.2.1 Criteris proposats	7
3.2.2 Prioritats i Urgències	9
3.3 Eix 3: Model de gestió i governança	10
3.3.1 Agents i rols	10
3.3.2 Organització	10
4. Imatges	12

1. Dades generals

1.1. Marc general del procés

La Llei 8/2020, del 30 de juliol, de protecció i ordenació del litoral preveu la creació del Conservatori del litoral de Catalunya amb els objectius de salvaguardar i recuperar la part del litoral més amenaçada per la urbanització i l'artificialització, a partir de l'adquisició pública del sòl.

El Conservatori s'ha de finançar amb les aportacions del Govern, per mitjà dels pressupostos de la Generalitat, i amb les aportacions de les altres administracions, d'entitats i d'empreses i ha de ser creat a través d'un procés participatiu amb la col·laboració d'experts en matèria ambiental i territorial, entitats de conservació del medi natural i representants dels ens locals.

La Resolució 197/XIV del Parlament de Catalunya insta el Govern a constituir el Conservatori del Litoral de Catalunya, per mitjà de la creació d'un ens amb personalitat jurídica o de l'adscripció de les funcions que li són pròpies a un ens afí, havent-ne definit clarament l'estructura i les funcions.

Per tant, el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori de la Generalitat de Catalunya promou **un procés de participació per a la creació del Conservatori del litoral dirigit, principalment, a les entitats de conservació del medi natural, representants dels ens locals i experts en matèria ambiental i territorial.**

El procés s'ha dissenyat en tres fases:

1) **Fase d'informació**

L'objectiu d'aquesta fase és fer una primera presentació pública i oberta als agents vinculats al territori, per informar i compartir l'anàlisi d'alternatives, realitzada per l'Administració, pel que fa a la formulació jurídica i organitzativa del Conservatori.

Activitats realitzades:

- Preparació del mapa d'agents clau i la base de dades dels contactes.
- Disseny del marc de continguts (eixos i temes de debat).
- Disseny de [l'espai propi a la plataforma Participa Gencat](#) amb les convocatòries i la [documentació bàsica](#).
- 1 sessió informativa (es pot accedir al vídeo en aquest [enllaç](#)).

Resultats:

Les persones interessades tenen la informació necessària per participar en les sessions deliberatives.

Fase de deliberació

A través de dues sessions territorials es posa a debat i es recullen les aportacions dels agents clau respecte als objectius i les funcions que podria tenir del Conservatori, els criteris de prioritització de la compra de sòl i els possibles models de gestió i governança.

Activitats realitzades:

- Dos tallers participatius
 - Taller 1 a Girona el 12 de juliol
 - Taller 2 a Vilanova i la Geltrú el 14 de juliol
- Sistematització dels resultats dels taller i enviament als participants per a la seva correcció.

Resultats: Recollir les aportacions dels agents clau participants en els tallers deliberatius per ser valorades per part de l'equip tècnic referent en la creació del Conservatori.

2) Fase de retorn

Per finalitzar aquest procés, s'elabora el present informe amb les dades de participació i les aportacions recollides durant les sessions realitzades, amb l'objectiu de publicar-ho com a devolució a les persones participants i a tots aquells agents interessats.

Activitats realitzades:

- Reunions de conclusions
- Lliurament de l'informe final

Resultats: Informe final de resultats i retorn a través de la plataforma. El present informe recull les dades de participació i les aportacions recollides durant la sessió deliberativa del 12 de juliol de 2022 a Girona.

1.2. Objectius de la sessió

- Informar i compartir l'anàlisi d'alternatives pel que fa a la formulació jurídica i organitzativa del Conservatori realitzada per l'Administració.
- Concretar els objectius i les funcions del Conservatori més enllà de l'adquisició pública de sòl.
- Concretar les prioritats, urgències i criteris d'intervenció en el litoral mitjançant l'adquisició pública de sòl en el litoral.
- Explorar la possible governança en la definició del programa d'actuació o en la gestió amb els diversos actors interessats.

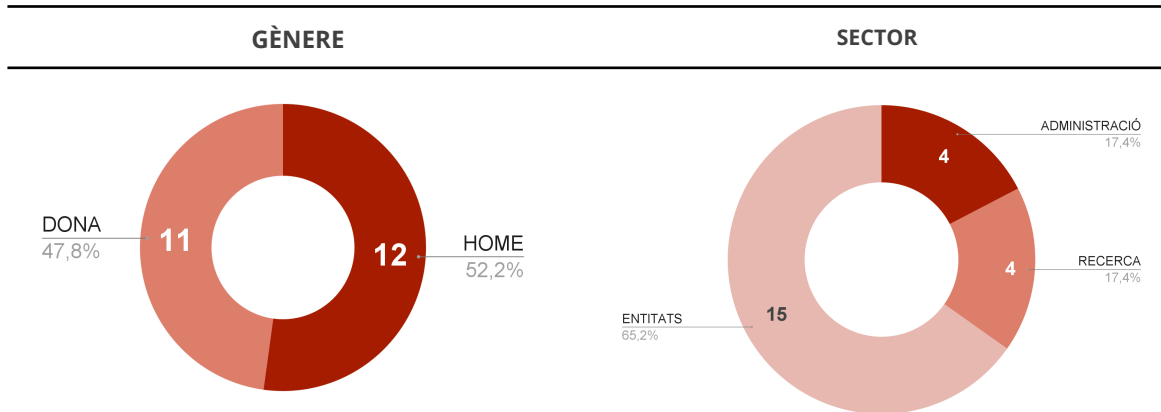
1.3. Dades de l'activitat

Dia de l'activitat	Dimarts 12/07/2022
Durada de l'activitat	de 17:00 a 19:00 h
Lloc de l'activitat	Girona. Edifici de la Generalitat. Sala Carles Rahola.

2. Participació

2.1 Dades de participació

23 PARTICIPANTS

2.2 Llistat d'entitats participants

ENTITATS, ENS LOCALS I AGENTS DE RECERCA	Nombre participants
Ajuntament d'Arenys de Mar	1
Ajuntament de Pineda de Mar	2
Amics de la Natura Cadaqués	2
Associació Naturalistes Girona	1
Ecologistes en Acció Catalunya	1
Generalitat de Catalunya	1
La Manduca SCCL	1
Sorbus	1
SOS Begur	1
SOS Costa Brava	4
SOS Empordanet	1
SOS Lloret	1
SOS Palafrugell	1
Universitat de Girona	4
Xarxa Conservació de la Natura	1
Total	23

3. Resultats de la sessió

Els resultats es presenten amb les aportacions organitzades en els tres eixos de debat: els objectius i funcions del Conservatori, els criteris i prioritats de les actuacions, i el model de governança i gestió.

3.1 Eix 1: Objectius i funcions del Conservatori

Aquest eix recull totes aquelles aportacions al voltant dels objectius i les funcions del Conservatori. S'ha de tenir en compte que a la llei es defineixen com a objectius i funcions del Conservatori salvaguardar i recuperar la part més amenaçada del litoral a partir de la compra de sòl, i en aquest sentit, es recullen les observacions de les persones participants a tenir en compte en el desplegament d'aquestes funcions reconegudes per la llei. Per altra banda, en els tallers es pretén generar un espai de deliberació sobre altres funcions que es consideren que hauria o podria desenvolupar el Conservatori, en el seu marc d'actuació.

3.1.1 Sobre les funcions reconegudes en la llei

El grup de debat fa un feedback i reflexió sobre les funcions reconegudes en la llei: salvaguardar i recuperar la part del litoral més amenaçada per la urbanització i l'artificialització, a partir de l'adquisició pública del sòl.

Les aportacions recollides són:

- Cal que el Conservatori centralitzi i no dupliquin les funcions.
- Es reafirma la funció de compra de terrenys.
- Impulsar la gestió sostenible dels espais adquirits.
- Promoure projectes de naturalització en els espais adquirits.
- Garantir l'ús públic.
- Fer el seguiment dels projectes amb els seus indicadors.

3.1.2 Altres funcions a més de la compra de sòl

A més de les funcions reconegudes en la llei, els grups fan referència a altres possibles funcions:

Funció 2: Manteniment

- Una vegada el sòl sigui adquirit, el Conservatori ha de garantir el seu manteniment.

Funció 3: Monitoratge

- Supervisar els espais que gestionaran ajuntaments o entitats amb custòdies. Donar directrius i establir unes línies generals de gestió dels espais (una vegada adquirits) i avaluar l'impacte de les actuacions (generació de coneixement).

- Negociar amb els ajuntaments per desqualificar els falsos sòls urbans.

Funció 4: Instrument de planificació estratègica

- Determinar un marc i unes línies estratègiques de la gestió del litoral per als ajuntaments (encara que es considera que podria abordar-se més des del Pla de Protecció i Ordenació del Litoral).
- Incorporar una visió de gestió més enllà dels municipis.

Funció 5: Impulsor de processos de comunicació cap a la ciutadania

- Fer sensibilització/formació en l'àmbit universitari i escolar.

3.2 Eix 2: Prioritats i criteris d'actuació

3.2.1 Criteris proposats

Es considera que s'han de prioritzar els espais crítics o que responguin a una estratègia ambiental segons els següents criteris:

Criteri 1: Prioritzar per potencial ecosistèmic

- Espais per a la resiliència al canvi climàtic. Regulació i esponjament vinculat als canvis de nivell del mar.
- Espais connectors biològics.
- Recuperació d'hàbitats d'espècies (biodiversitat).
- Zones amb valor paisatgístic.
- S'ha de pensar en lògica de processos ecològics. Es posa com a exemple la compra de cases que estan en penya-segats per evitar que s'instal·lin xarxes que no permeten la regeneració de la sorra.
- Actuació als pantans per facilitar que arribin els sediments al litoral (això ja es detecta que afecta les competències d'altres institucions).

Criteri 2: Prioritzar per potencial d'ús

- Es poden tenir en compte espais que puguin tenir ús de refugi climàtic.
- Valorar la intervenció en el camí de ronda i també els riscos per erosió i impacte del pas.

Criteri 3: Prioritzar terrenys amb potencial de gestió

- Es pot tenir en compte aquells espais que amb poca intervenció poden tenir més impacte.

Criteri 4: Prioritzar per graus d'amenaça

- Les principals amenaces detectades són:
 - la imminent destrucció del litoral
 - els efectes del canvi climàtic
 - els nivells de creixement urbanístic
 - el model econòmic
 - els reductes d'espècies
 - els recursos limitats a les zones de litoral turístiques o amb molta pressió urbanística (per exemple, d'aigua)
- Davant una mateixa valoració de potencial d'un espai, s'ha d'incorporar el grau d'amenaça, per aconseguir més impacte. En l'arbre de decisions s'ha d'incorporar si l'espai està amenaçat o no.
- Hi ha algunes persones participants que consideren que s'ha de prioritzar les zones més amenaçades per sobre del potencial ecosistèmic (per exemple, amb l'adquisició d'algunes parcel·les no urbanitzables).

Criteri 5: per tipus de sòl

- **Sòl urbanitzable sense edificació.**
 - Aquestes són les zones amb més conflicte.
 - Es proposa salvar espais que encara no estan construïts i no s'han pogut salvar amb PDU o PDUSC.
 - Es considera que la seva prioritjació dependrà del municipi i dels altres criteris
 - S'ha de tenir en compte que la seva adquisició suposa destinar més recursos i que s'han de garantir uns peritatges objectius. Es considera que si per altres criteris es valora prioritària la compra, "el preu que al final es pagui no valdrà més que allò que s'ha protegit".
 - Es plantegen dues estratègies:
 - Desclassificar els falsos sòls urbans consolidats.
 - Adquirir espais amenaçats.

- Es proposa tenir en compte l'adquisició de finques aïllades no urbanitzades amb potencial d'acomodació (recuperar funcionalitat).
- Es considera interessant detectar els espais poc urbanitzats que siguin fàcilment recuperables.
- En l'anàlisi del sòl es considera rellevant valorar si són zones molt consolidades o poc consolidades.
- **Sòl no urbanitzable**
 - Des del punt de vista de la protecció es considera que s'ha de tenir en compte el sòl no urbanitzable, però, a la vegada, es considera que aquest sòl ja està protegit.
 - S'ha de tenir en compte que aquests terrenys són més econòmics.
 - Es proposa prioritzar sols no urbanitzables afectats per la modificació de la Llei de Costes.
 - En l'estudi, valorar molt bé quines zones són més interessants adquirir, ja que hi ha experiències on es va decidir comprar terrenys que després s'han perdut (pot ser el cas d'aiguamolls, zones properes a reserves naturals, torrenteres, etc.).
- **Domini públic marítim-terrestre**
 - Es considera que el Conservatori ha de tenir un paper (tenint en compte el tema de les competències), ja que encara que sigui sòl públic, poden haver-hi zones prioritàries per processos biològics. Per exemple, les pràctiques d'allisament de la sorra de la platja davant els càmpings.
 - Limitar les propostes de requalificació urbanística.
- Els grups consideren que aquest criteri no ha de ser el primer criteri a tenir en compte o inclús es considera poc important o indiferent. Es proposa prioritzar els criteris de potencial ecosistèmic i de funcionalitat (per exemple, connectors biològics), així com d'amenaça, sigui quina sigui la qualificació del sòl. És a dir, que l'adquisició de sòl urbanitzable no freni.
- En els casos que per emergència s'hagi de desmantellar les construccions en primera línia per l'augment del nivell del mar, es planteja no fer adquisicions per conservació (no s'hauria de fer càrrec el Conservatori), sinó per emergència (s'hauria de fer càrrec l'Incasol).

Criteri 6: Altres criteris

- Espais amb valor cultural

- Espais amb valor agrari (ex. a Tarragona les oliveres amb garrofer)
- Criteri social (incorporar-ho també a la diagnosi) i la participació del territori
- No només definir els criteris en positiu, sinó definir també uns criteris de quins sòls no adquirir

3.2.2 Prioritats i Urgències

- Prèviament a la priorització:
 - Fer una diagnosi sectoritzada.
 - Ús de cartografies per visibilitzar els criteris.
 - Estudiar models hidràulics per detectar punts crítics i avaluar l'impacte de les actuacions.
 - Valorar el potencial i detectar també les amenaces per establir les prioritats.
- Per fer la priorització es proposa que els criteris amb més pes siguin el potencial ecosistèmic, juntament amb el risc i amenaça per marcar uns hàbitats d'interès comunitari prioritari:
 - Funció connectora
 - Zones més properes a les platges
 - Aiguamolls, dunes,...
 - Boscos i retalls en polígons urbanístics (60 detectats per SOS Costa Brava)
 - Espais d'interès paisatgístic
 - Desembocadures
 - Territoris que no estiguin aïllats, que puguin tenir funció de connectors o que puguin tenir funció de pulmó per blindar la construcció.
- Coordinar l'avaluació dels criteris amb les possibilitats i oportunitats que puguin aparèixer (per exemple, en moments d'elaboració de POUM, es poden desqualificar sòls i es podrien adquirir en unes altres condicions).
- És necessari fer una sessió específica per parlar del finançament.

3.3 Eix 3: Model de gestió i governança

3.3.1 Agents i rols

Abans de fer aportacions, es demana informació sobre el sistema de finançament del Conservatori i s'insisteixi en la idea de destinar el 50% de la taxa turística a aquest ens.

Es plantegen diversos rols i agents implicats, per una banda, en el processos d'adquisició de sòl i per altre en la gestió dels espais adquirits.

Les entitats com partícipes en la planificació, gestió i seguiment dels projectes

- Es destaca el rol que les entitats han de tenir en els espais de participació i assessorament del Conservatori i es demanda que tinguin impacte en la planificació, gestió i seguiment dels projectes de recuperació d'espais.

Gestió immobiliària i prospecció

- Es considera bona idea que l'Incasòl com a agent clau per a la gestió de la compra de sòl, però sempre supeditat a les polítiques dissenyades pel Conservatori.

3.3.2 Organització

1. Cogestió: Es proposa un sistema de gestió conjunta amb els ens locals i la societat civil. Per això, cal adaptar-se a l'especificitat de cada zona implicant als agents locals. Tot així no s'ha d'atomitzar o fragmentar la gestió. Es proposa que en cada espai adquirit es plantegi un estudi de les potencialitats i els nivells de gestió segons els agents locals implicats, així com el disseny d'un pla de gestió local ad hoc per a cada cas.

Es planteja la necessitat de treballar les pautes de gestió per als sistemes litorals:

- Muntanya baixa.
- Penya-segats.
- Llacunes i maresmes.
- Platja - duna.
- Nearshore o desenvolupament d'infraestructures deslocalitzades.
- Foreshore.

2. Esquema d'organització proposat:

- **Direcció del Conservatori**
- **Figura d'intervenció** (fiscalitzar). Es proposa implicar als col·legis professionals de peritatge, perquè pugui vigilar i assessorar segons la realitat de cada zona. Es pot treballar amb professionals del peritatge locals a cada espai d'oportunitat.
- **Comitè científic:** grup d'experts i expertes per assessorar en:
 - el disseny dels indicadors de seguiment dels projectes executats

- les pautes sobre l'estat i projecció del sistema del litoral
- el disseny dels criteris per a l'adquisició del sòl i l'assessorament en la presa de decisions
- **Comitè de direcció** amb la participació de les entitats i òrgans representants. Es planteja la creació d'un espai representatiu de la societat civil (entitats) que estigui organitzat com un comitè social amb un rol d'assessorament. No es defineix amb detall, però es concep que sigui un espai que contribueixi a l'orientació de les polítiques i la planificació del Conservatori.
- **Consell de participació ciutadana** on es canalitzi i es dinamitzi la participació de les entitats i societat civil.

3. Participació local

Un punt important de la deliberació durant les sessions és com es poden coordinar els agents locals i quina funció poden tenir en la identificació d'espais i en la cogestió posterior a l'adquisició. Es diu que des dels ens supramunicipals no hi ha un coneixement precís de la realitat local, de l'estat dels espais, la tipificació del sòl en l'àmbit urbanístic i de l'impacte de diverses intervencions en el paisatge.

En aquesta línia es fan les següents aportacions:

- Els equips tècnics i els ens locals han de ser els "sensors" locals per fer prospecció i donar informació de proximitat sobre els espais susceptibles de ser adquirits, així com de contribuir a l'anàlisi de possibilitats i nivells de gestió que es podrien donar.
- Impulsar conjuntament amb les escoles campanyes de sensibilització i formació sobre el litoral català.
- Treballar amb professionals de peritatge locals (desenvolupat en l'apartat anterior sobre l'organigrama).
- Definir canals de comunicació efectiva entre l'àmbit local i el Conservatori. Es planteja la necessitat de tenir un canal o eina discreta per facilitar informació prospectiva sobre possibles espais d'oportunitat a recuperar.

4. Imatges

